

BLOG: Samen bomen knuffelen

Sinds enkele maanden bezoek ik een 93 jarige bewoonster binnen één van de locaties in Zeist. Begin van het jaar leek het erop dat mevrouw nog maar kort te leven had. Mevrouw was bedlegerig en dronk minimaal. Ook gaf mevrouw aan dat het leven voor haar wel klaar was en het hoefde voor haar niet lang meer te duren. Mevrouw keek uit om door God opgenomen te worden in de hemel, zoals ze zelf zei.

Tegen ieders verwachtingen in, God is ondoordringelijk, begon mevrouw meer te eten en te drinken en kwam ze ook weer uit bed. Een verder 'herstel' volgde. De gesprekken die ik tijdens mijn bezoeken met mevrouw had, gingen over het leven, de taken die je hebt en nu niet meer kan vervullen. Voor mevrouw bestonden haar taken uit het opvoeden van haar kinderen, het huishouden en de tuin onderhouden. De toenemende afhankelijkheid en geen taak meer hebben in het leven valt mevrouw zwaar, erg zwaar. Dan is het lastig om positief te blijven, hoewel mevrouw erg dankbaar is voor de liefdevolle verzorging. Aan het einde van mijn bezoeken las ik, op verzoek van mevrouw, voor uit de bijbel. Hier haalde mevrouw kracht uit. En elke keer als wij afscheid namen, bedankte mevrouw mij voor mijn tijd en luisterend oor. Voor mijn gevoel deed ik niks, maar de kracht van oprechte aandacht is groot.

Het is begin mei en ik ga op bezoek bij mevrouw. Het is een prachtige lentedag en ik vang de warmte van de zon op de ingang van de locatie. Mevrouw reageert verrast bij mijn binnenkomst. Ze is blijkbaar vergeten dat ik haar zou komen bezoeken. Dit gebeurt wel vaker maar mevrouw nodigt mij uit om te gaan zitten aan de ronde eetkamertafel. Ik vraag aan mevrouw hoe het vandaag met haar gaat en ik krijg als antwoord: 'Iedereen gaat erop uit met dit mooie weer, behalve ik'. Ik had bij binnenkomst de rolstoel in de gang zien staan en ik vraag of mevrouw het fijn zou vinden om even naar buiten te gaan. Opnieuw een verraste blik en een overtuigende 'ja' volgde en tien minuten later, nadat de verzorging op de hoogte was gebracht, staan wij buiten. Ik vraag aan mevrouw welke kant ze op wil en mevrouw zegt graag bomen te willen zien. Ik stel voor naar het vlakbij gelegen bos te gaan.

Vijf minuten later worden we door een groen bordje van het Utrechts Landschap welkom geheten en amper drie meter verder moet de eerste boomwortel al getrotseerd worden. Manoeuvrerend om de wortels en soms er voorzichtig overheen hobbelt mevrouw dapper door het bos. Ik twijfel of dit een goed plan is maar mevrouw zegt stellig dat ze het bos in wil en geen last van het gehobbel heeft. Mevrouw kijkt om haar heen en zegt de eerste twee minuten non-stop 'wat is het hier mooi, wat prachtig!' Mevrouw geniet voor tien! Ze kan zich niet herinneren wanneer ze voor het laatst in het bos is geweest en samen noemen we de namen van de bomen. Een beuk met jong groen blad, een den, en even verderop de witte bast van een berk. Omhoog kijken is voor mevrouw een beetje lastig en hierdoor heeft mevrouw haar blik vooral gericht op de stammen van de bomen. Mevrouw vindt de grote verschillen van stammen fascinerend. Vooral de ruwe, geschubde bast van de den vindt mevrouw bijzonder. Ik vraag aan mevrouw of ze de stam zou willen voelen en even later parkeer ik de rolstoel tegen een den. 'Moet je voelen hoe ruw en hard de bast is!', zegt mevrouw. 'Aan de ene kant hard en beschermend, maar aan de andere kant ook kwetsbaar omdat je gemakkelijk een stuk bast kan afbreken'. En na enkele aanmoedigingen van mevrouw voel ik, enigszins schuchter, ook de stam.

Een man met een hondje wandelt voorbij en kijkt met argwaan naar ons, maar loopt zonder iets te zeggen door. Het is ook geen alledaags beeld om twee mensen zou uitgebreid en aandachtig een boom te zien 'knuffelen' en ik begin te glimlachen. Ik stap over mijn gêne heen en samen 'knuffelen' we enkele bomen totdat we het bos uitlopen. Weer terug in haar appartement bedankt mevrouw mij voor de fijne wandeling.

“Ik stap over mijn gêne heen en samen ‘knuffelen’ we enkele bomen totdat we het bos uitlopen.”

De volgende dag loop ik, samen met de teamleider van de locatie waar mevrouw woont, langs de gezamenlijke ontmoetingsruimte waar ik mevrouw zie zitten. Lachend zwaait ze naar mij en wenkt mij om te komen. Mevrouw vraagt of ik last van spierpijn heb door het duwen van de rolstoel. En ik vraag mevrouw of ze last heeft van haar billen van al het gehobbel. Lachend constateren wij dat we allebei nergens last van hebben. ‘Wat was het fijn gisteren!’ En ja, dat was het.

Drie weken later, tijdens mijn vakantie, is mevrouw vrij snel overleden. Ik besef dat niet alleen ik iets aan mevrouw heb gegeven maar dat mevrouw ook mij iets heeft gegeven, omdat ik met andere ogen naar een den kijk en mij nog meer verwonder over de veerkracht en de kwetsbaarheid van de natuur. Wat zou ik graag mevrouw willen vertellen dat ze tot het einde toe nog steeds een taak heeft vervuld door mij iets te geven. Glimlachend zie ik het argwanende gezicht van de passerende man met zijn hondje weer voor mij en besef dat werken in de palliatieve zorg prachtig is.

*Erwin Mantel,
coördinator en verpleegkundig consulent palliatieve zorg regio Zeist
Mei 2016*